

Сидоренко О.О., здобувач

Чернігівський державний технологічний університет

РЕЗЕРВ ЗАЯВЛЕНИХ, АЛЕ НЕ ВИПЛАЧЕНИХ ЗБИТКІВ ЗА ПРЕТЕНЗІЯМИ НЕРЕЗИДЕНТІВ

Страхові компанії України, що займаються видами страхування, іншими ніж страхування життя, для виплати страхових відшкодувань, згідно із Законом України «Про страхування», зобов'язані формувати резерв незароблених премій та резерв заявлених, але не виплачених збитків. Водночас, згідно із ст. 31 Закону України «Про страхування», «страхові резерви в обсягах, що не перевищують технічних резервів, а для страхових компаній із страхування життя — математичних резервів, утворюються у тих валютах, в яких несуть відповідальність за своїми страховими зобов'язаннями»[1]. Отже, якщо страховику заявлено претензію від страхувальника-нерезидента у іноземній валюті, та страховик повинен формувати резерв заявлених, але не виплачених збитків у такій іноземній валюті.

Проблеми обліку резерву заявлених, але не виплачених збитків вивчають вчені: О. Гаманкова, Т. Гарматій, В. Лень та інші [5,6,7]. Проте, одним з невирішених питань щодо резерву заявлених, але не виплачених збитків, є порядок його формування за претензіями страхувальників-нерезидентів.

Резерв заявлених, але не виплачених збитків — оцінка обсягу зобов'язань страховика для здійснення виплат страхових сум (страхового відшкодування) за відомими вимогами страхувальників, включаючи витрати на врегулювання збитків (експертні, консультаційні та інші витрати, пов'язані з оцінкою розміру збитку), які не оплачені або оплачені не в повному обсязі на звітну дату та які виникли в зв'язку зі страховими подіями, що мали місце в звітному або попередніх періодах, та про факт настання яких страховика повідомлено відповідно до вимог законодавства України та/або умов договору [2].

Резерв заявлених, але не виплачених збитків створений в іноземній валюті, для цілей бухгалтерського обліку є зобов'язанням страховика у фіксованій сумі грошей, тобто згідно із П(с)БО 21 «Вплив зміни валютних курсів», таке зобов'язання є монетарним. Водночас, згідно п.7 П(с)БО 21 «Вплив зміни валютних курсів», на дату балансу монетарні статті в іноземній валюті відображаються з використанням валютного курсу на дату балансу [3].

Таким чином, резерв заявлених, але не виплачених збитків створений в іноземній валюті, по кожній претензії повинен розраховуватись з урахуванням курсу валют відповідної іноземної валюти на дату розрахунку резерву (дату балансу). Зокрема розрахунок резерву заявлених, але не виплачених збитків, за відповідним видом страхування (навіть якщо претензії заявлені як: в іноземній, так і національній валюті), можна здійснити за формулою 1.

$$RBNS_K = RBNS_{\Pi} + (Ззв - Bзв) \cdot 1,03 + ((RBNS_{\Pi^e} - Bзв^e) \cdot (Kз - Kn) + Ззв^e \cdot Kз) \cdot 1,03, \quad (1)$$

де, $RBNS_K$ – резерв заявлених, але не виплачених збитків на дату розрахунку у національній валюті;

$RBNS_{\Pi}$ – резерв заявлених, але не виплачених збитків на початок періоду у національній валюті;

$Ззв$ – сума заявлених збитків у національній валюті у звітному періоді, які неоплачені або оплачені не в повному обсязі на звітну дату;

$Bзв$ – сума виплачених збитків у звітному період, які були заявлені, але не оплачені у попередніх періодах у національній валюті;

1,03 – коефіцієнт, що збільшує резерв заявлених, але не виплачених збитків на 3 % витрат на ведення справи;

$RBNS_{\Pi^e}$ – резерв заявлених, але не виплачених збитків на початок періоду визначений у іноземній валюті;

$Kз$ – курс іноземної валюти на звітну дату розрахунку (кінець звітного кварталу);

K_n - курс іноземної валюти на попередню звітну дату розрахунку (кінець попереднього кварталу);

$Z_{зв}^6$ – сума заявлених збитків у іноземній валюті у звітному періоді, які неоплачені або оплачені не в повному обсязі на звітну дату;

$V_{зв}^6$ – сума виплачених збитків у звітному періоді, які були заявлені, але не оплачені у попередніх періодах у іноземній валюті.

Використання запропонованої вище формули розрахунку резерву заявлених, але не виплачених збитків, сформованих за претензіями страхувальників-нерезидентів у іноземній валюті, забезпечить достовірну оцінку та відображення у фінансовій звітності зобов'язань страховика за невирішеними претензіями на дату балансу.

Література:

1. Закон України «Про страхування» [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>
2. Правила формування, обліку та розміщення страхових за видами страхування, іншими, ніж страхування життя [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 "Вплив змін валютних курсів" [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>
4. Гаманкова О.О. Облік і аудит у страхових організаціях: навч.-метод. посіб [для самот. вивч. дисц] / О.О. Гаманкова. – К.: КНЕУ, 2005. – 183 с.
5. Гарматій Т.О. Облік та аудит в страхових компаніях: навч. посіб.[для студентів вищих навч. закладів]/Т.О. Гарматій. – Тернопіль: 2004. –180 с.
6. Лень В.С. Облік і аудит в страхових організаціях: навч. посіб. / В.С. Лень. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 408 с.